

Suç mağdurları hakları, desteklenmesi ve korunması konusunda minimum standartlar getiren ve 2001/220/JHA sayılı Konsey Çerçeve Kararının yerine geçen

**AVRUPA PARLAMENTOSU VE KONSEYİNİN 25 EKİM 2012 TARİHLİ
2012/29/EU SAYILI DİREKTİFİ**

AVRUPA BİRLİĞİ, AVRUPA
PARLAMENTOSU VE AVRUPA KONSEYİ

Avrupa Birliğinin İşleyişi Hakkında Antlaşma
ve özellikle bu antlaşmanın ilgili 82 (2).

Maddesi dikkate alınarak,

Avrupa Komisyonundan gelen öneri göz
önünde bulundurularak,

Taslak yasama tasarrufunun ulusal meclislere
iletmesinin ardından,

Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesinin (1),
görüşlerine başvurularak,

Avrupa Bölgeler Komitesinin (2) görüşleri
alınarak,

Olağan yasama prosedürü (3) uyarınca,

- (1) Birlik, özel hukuk ve ceza hukuku yargı kararlarının karşılıklı tanınmasının temel taşı olan, özgürlük, güvenlik ve adalet alanının temin edilmesini hedefi olarak belirlemiştir.
- (2) Birlik, suç mağdurları ile ilgili minimum standartlar oluşturulması ve suç mağdurlarının korunması konusunda karardır ve Konsey ceza davalarında mağdurların durumuna dair 2001/220/JHA sayılı Çerçeve Kararını 15 Mart 2001 tarihinde kabul etmiştir (4). Stockholm Programı kapsamında, Avrupa Konseyinin 10 ve 11 Aralık 2009 tarihlerindeki toplantısında vatandaşlarına hizmet eden ve onları koruyan açık ve güvenli Avrupa belgesi kabul edilmiştir (5) ve Konsey ve Üye Ülkelerden,

terör mağdurları da dahil olmak üzere bütün mağdurların desteklenmesi ve tanınmasına öncelik verilerek, ilgili yasaların ve destek tedbirlerinin iyileştirilmesi konusunda yapılması gerekenleri değerlendirmesi istenmiştir.

- (3) Avrupa Birliğinin İşleyişi hakkındaki Antlaşmanın (ABIHA) 82 (2). Maddesi , suç mağdurlarının haklarının korunması amacıyla hükümlerin, adli kararların ve polis arasında karşılıklı tanınmanın tesisi ve ceza hukukunda, sınır ötesi boyuta sahip adli işbirliği konularında uygulanacak minimum kuralların benimsenmesini sağlamıştır.
- (4) Konsey, özellikle ceza davaları sırasında mağdurların haklarının güçlendirilmesi ve korunmasına dair yol haritasının oluşturulmasına dair 10 Haziran 2011 tarihli kararıyla (6) (Budapeşte yol haritası), suç mağdurlarının haklarının güçlendirilmesi, desteklenmesi ve korunması için Birlik seviyesinde harekete geçilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bu maksatla ve karar uyarınca, bu Direktif 2001/220/JHA sayılı çerçevesinde düzenlenen ilkelerin gözden geçirilmesi, tamamlanması ve Birlik sınırları içinde mağdurların korunma seviyesinin arttırılması amacıyla belirgin adımlar atılması hedefini gütmektedir.

(1) OJ C 43, 15.2.2012, s. 39.

(2) OJ C 113, 18.4.2012, s. 56.

(3) Avrupa Parlamentosunun 12 Eylül 2012 tarihli pozisyonu (henüz resmi gazetede yayınlanmamıştır) ve Konseyin 4 Ekim 2012 tarihli kararı.

(4) OJ L 82, 22.3.2001, s. 1.

(5) OJ C 115, 4.5.2010, s. 1.

(6) OJ C 187, 28.6.2011, s. 1.

(7) OJ C 285 E, 21.10.2010, s. 53.

(8) OJ C 296 E, 2.10.2012, s. 26.

(5) Kadınlara karşı şiddetin önlenmesine dair 26 Kasım 2009 tarihli Avrupa Parlamentosu kararı (7) , Üye Ülkelere, kadına karşı türlü şiddetin engellenmesi ve koruyucu tedbirlerin alınmasının yanı sıra kadına karşı şiddeti doğuran nedenlerin de ortadan kaldırılması amacıyla ulusal yasalarını ve politikalarını geliştirme çağrısında bulunmaktadır. Bu karar, ayrıca, Birliğe bütün şiddet mağdurlarının yardım ve destek alma haklarının garanti altına alınması çağrısında bulunmaktadır.

(6) Avrupa Parlamentosu, yeni AB politikalarındaki tanımlanan öncelikler çerçevesinde kadına karşı şiddetin engellenmesine dair 5 Nisan 2011 tarihli kararıyla(8) , kadına karşı şiddetin, aile içi şiddetin ve kadınların şiddet edilmesinin engellenmesi için strateji geliştirerek, bir ulusal eylem planı çerçevesinde, kadına karşı şiddetin engellenmesi (politika, önleme, koruma, kovuşturma, yargı ve ortaklık) dahil olmak üzere cinsel temelli şiddete karşı gelecekte uygulanacak yasal ceza hukuku araçları için temel oluşturulmuştur.

Bu alandaki uluslararası mevzuatların arasında 18 Aralık 1979 tarihinde kabul edilen; CEDAW Komitesinin tavsiyeleri, kararları ve Avrupa Konseyinin 7 Nisan 2011 tarihli Avrupa Birliği Resmi Gazetesinde yayınlanarak yürürlüğü giren kadına karşı şiddet ve ev ciddi şiddetle mücadele sözleşmesi olan Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) vardır.

(7) Avrupa Parlamentosunun ve Konseyinin 13 Aralık 2011 tarihinde yayınlanan Avrupa koruma kararı hakkındaki 2011/99/EU sayılı direktifi (1) Üye Ülkeler arasındaki ceza işlemlerinde karşılıklı tanıma mekanizmasını tesis eder. 5 Nisan 2011 tarihinde yayınlanan Avrupa Birliği ve

Konseyinin insan kaçaklığının engellenmesi ve mağdurlarının korunmasına dair 2011/36/EU sayılı direktifi (2) ve 13 Aralık 2011 tarihinde yayınlanan Avrupa Birliği ve Konseyinin cinsel taciz, çocukların cinsel istismarı ve çocuk pornografisi ile mücadele hakkındaki 2011/93/EU sayılı direktifi (3) insan kaçaklığı, çocukların cinsel istismarı, taciz edilmesi ve çocuk pornografisi mağdurlarının özel ihtiyaçlarına cevap vermektedir.

(8) Terörle mücadeleye dair 13 Haziran 2002 tarihli ve 2002/475/JHA sayılı Konsey Çerçeve Kararı (4) , terörün demokrasi ilkesi dahil olmak üzere Birliğin temelini oluşturan ilkelere karşı ciddi ihlaller oluşturmaya devam ettiğini kabul eder ve insan haklarının serbestçe uygulanması karşısında bir tehdit oluşturmaya devam ettiğini teyit eder.

(9) Suç, hem toplum açısından yanıltır hem de mağdurların bireysel haklarının ihlali anlamına gelir. Bu itibarla, suç mağdurlarına ırk, renk, etnik ya da sosyal köken, genetik özellikler, dil, din ya da inanç, politik ya da diğer görüşler, ulusal bir azınlığın üyesi olma, mülkiyet, doğum, engellilik, yaş,

(1) OJ L 338, 21.12.2011, s. 2.

(2) OJ L 101, 15.4.2011, s. 1.

(3) OJ L 335, 17.12.2011, s. 1.

(4) OJ L 164, 22.6.2002, s. 3.

cinsiyet, cinsel ifade, cinsel kimlik, cinsel eğilim, ikamet durumu ya da sağlık gibi nedenlerle ayrımcılığa maruz bırakılmadan, saygıyla,duyarlılıkla ve profesyonel bir anlayışla yaklaşılmalı ve kabul edilmelidir.

Ceza soruşturması kapsamında görev yapan yetkili makamlarla yapılan bütün görüşmelerde ve mağdurlara destek ya da onarıcı adalet hizmetleri gibi mağdurla bağlantının gerekli olduğu hizmetler sırasında, suç mağdurunun kişisel durumu ve acil ihtiyaçları, yaşı, cinsiyeti, olası engellilik durumu ve olgunluğu göz önünde bulundurulmalı ve vücut, akıl ve ahlaki bütünlüğüne saygı gösterilmelidir. Suç

- mağdurları, ikinci kere ve defalarca aynı suçun mağduru olmaktan, tehdit vemisillemelerden korunmalı ve iyileşmeleri için gerekli, yeterli destek verilmeli ve mağdurların adalete yeterli erişimi sağlanmalıdır.
- (10) Bu direktif Üye Ülkelerin sınırları içindeki suç mağdurlarının ikamet şartlarına atıfta bulunmamaktadır. Üye ülkeler bu Direktif ile düzenlenen hakların suç mağdurlarının bulunduğu bölgedeki ikamet koşulları ya da mağdurların vatandaşlık durumu veya milliyeti nedeniyle sekteye uğramamasını sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri alacaktır. Suç ihbarında bulunmak ya da ceza soruşturmalarına katılmak, mağdurların ikamet koşulları ile ilgili herhangi hak doğurmaz.
- (11) Bu direktif minimum kurallar getirmektedir. Üye Ülkeler daha fazla koruma sağlamak amacıyla bu Direktif ile düzenlenen hakları genişletebilirler.
- (12) Bu Direktif ile düzenlenen haklar, failin haklarının çiğnenmesi anlamına gelmez. Fail terimi bir suç zanlısı anlamında kullanılır. Ancak, bu Direktifin hedefi itibarıyla, hakkında henüz suçlama yapılmamış ya da hüküm giymemiş şüpheli ya da suçlanan kişi anlamında da kullanılır ve bu kişinin masum olabileceği varsayımı saklı tutulur.
- (13) Bu Direktif Birlik içinde işlenen ceza gerektiren suçlar ve Birlik içinde yürütülen ceza soruşturmalarına katılma ile ilgili olarak uygulanır. Bölge dışında işlenen bir suç nedeniyle mağdur olan kişinin haklarının bu Direktif kapsamına girmesi için suç hakkında yürütülen ceza soruşturmalarının Birlik içinde yürütülmesi gerekmektedir. Büyükçeklikler gibi Birlik dışındaki makamlar tarafından yapılan şikayetler bu Direktif ile düzenlenen yükümlülükler zemin hazırlamaz.
- (14) Bu Direktifin uygulanması sırasında, Avrupa Birliği Temel Haklar Bildirgesi ve 20 Kasım 1989 tarihinde kabul edilen Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi uyarınca, çocukların yararı gözetilmesi esastır. Çocuk mağdurlar bu Direktif ile düzenlenen haklarda tam hak sahibi olarak kabul edilecek ve değerlendirilecek. Bu hakların kullanılması sırasında çocukların kendi düşüncelerini oluşturma kapasitesine sahip oldukları göz ardı edilmemelidir.
- (15) Üye Ülkeler, bu Direktifin uygulanması sırasında, engelli mağdurların ceza soruşturmasının yürütüldüğü yerlere ve bilgiye erişim dahil olmak üzere bu Direktif ile düzenlenen bütün haklardan diğerleri ile eşit olarak tam anlamıyla faydalanmasını sağlamalıdır.
- (16) Terör mağdurları sonuç olarak topluma zarar verme niyetiyle gerçekleştirilen saldırılardan zarar görmüşlerdir. Bu nedenle, kendilerine karşı işlenen bu suçun özel doğası nedeniyle özel ilgi, destek ve korumaya ihtiyaç duyabilirler. Terör mağdurları toplumun onları mercek altında tutmasına maruz kalabilirler bu sebeple sosyal takdire ve toplum tarafından saygılı davranılmaya ihtiyaç duyarlar. Bu nedenle, Üye ülkeler terör mağdurlarının bu özel durumunu göz önünde bulundurmalı ve bu mağdurların itibarını korumalı, güvenliğini sağlamalıdır.
- (17) Şiddetin belli bir kişiye cinsiyeti, cinsel kimliği ya da cinsel ifadesi nedeniyle uygulanması ya da belli bir cinsel orantısızlıkları olan kişileri hedef alması cinsiyet temelli şiddet olarak tanımlanır. Bu şiddet, mağdurların fiziksel, cinsel, duygusal ya da psikolojik zarara ya da ekonomik kayba uğraması ile sonuçlanabilir. Cinsel temelli şiddet, ayrımcılığın farklı bir biçimi ve mağdurların temel özgürlüklerinin ihlali anlamına gelir ve yakın ilişkide şiddet, cinsel şiddet (tecavüz, cinsel taciz ve istismar dahil olmak üzere), insan ticareti, kölelik ve evliliğe zorlama, kadın sünneti ve sözde töre cinayetleri gibi farklı biçimlerdeki zararlı uygulamalardan oluşur. Cinsel temelli şiddette kadın mağdurların ve onların çocuklarının ikinci kere ve defalarca aynı suça, tehdit edilme ve bu suçla bağlantılı intikama maruz kalma riskinin yüksek olması nedeniyle genellikle özel destek ve korumaya ihtiyaç duyarlar.
- (18) Yakın ilişkide şiddet suç denildiğinde, bu suç mağdurları aynı ev ortamını paylaşan ya da paylaşmayan şimdiki ya da eski eş, ya da hayat arkadaşı ya da herhangi bir aile üyesi tarafından işlenmiştir. Bu gibi suçlara fiziksel, cinsel, psikolojik şiddet dahildir ve fiziksel, zihinsel ya da duygusal zarara ya da ekonomik kayba neden olabilir. Yakın ilişkide şiddet ciddi ve çoğu kez gizlenen bir sosyal sorun olmasının yanı sıra, mağdurların fail ile yakın ilişkisi nedeniyle ciddi sonuçlara yol açan sistematik, psikolojik ve fiziki travmalara neden olmaktadır. Bu nedenle, yakın ilişkide şiddet mağdurları için özel koruma tedbirlerinin uygulanması gerekebilir. Kadınlar bu tip şiddetten orantısız bir biçimde zarar görmekte ve kadının maddi olarak ya da sosyal açıdan ya da barınma ihtiyacı konusunda faile bağımlı olması durumunda durum daha da kötüleşmektedir.
- (19) Failin teşhis edilmesi, tutuklanması, yargılanması, mahkum edilmesi ya da edilmemesine bakılmaksızın ya da ailesel

- ilişki dikkate alınmaksızın şiddete uğrayan kişi mağdur olarak kabul edilir. Mağdurun ailesinin de suç nedeniyle zarar görmüş olması mümkündür. Özellikle, cezai işlem gerektiren bir suç nedeniyle ölen kişinin aile bireyleri de bu suçtan dolayı zarar görmüşlerdir. Bu aile bireyleri gibi şiddetin dolaylı mağdurları da bu Direktif kapsamında belirtilen koruma tedbirlerinden ve faaliyetlerinden yararlandırılmalıdır. Ancak, Üye Ülkeler bu Direktifle düzenlenen haklardan yararlanacak aile bireylerinin sayısını belirlemek amacıyla bir prosedür belirlemelidir. Çocuklar, mağdurlar ya da aksi çocuğa zarar vermediği sürece çocuğun ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişiler, bu Direktifle düzenlenen haklardan yararlanabilir. Bu direktif kişinin mağdur olarak kabul edilmesi için gerekli olan herhangi bir ulusal idari işlem hakkını saklı tutar.
- (20) Ceza adalet sisteminde, mağdurun rolü ve cezai kovuşturmalarda yer alıp almayacağı, her Üye Ülkenin kendi ulusal sistemine bağlı olarak farklılık gösterir ve aşağıda belirtilen kriterlerden bir ya da daha fazlasına göre belirlenir; ulusal sistemin cezai işlemler sırasında mağdura yasal taraf statüsü verip vermemesi ya da cezai işlemler sırasında örneğin tanık olarak aktif şekilde yer alması gerekip gerekmemesi; ve/veya ulusal sistemin cezai işlemler sırasında mağdura yasal taraf statüsü sağlamadığı durumlarda, ulusal hukuk uyarınca mağdurun cezai işlemler sırasında aktif katılımı için yasal yetki verilip verilmemesi ya da bunun gerekip gerekmemesi.İlgili ceza adalet sistemi,mağdurun rolüne atıfların yapıldığı durumlarda, Üye ülkeler, bu kriterlerden hangilerinin, bu Direktifte düzenlenen hak kapsamında uygulanabileceğine karar vermelidir.
- (21) Yetkili makamlar, mağdur destek hizmetleri ve onarıcı adalet hizmetleri tarafından verilen bilgi ve tavsiyelerin, mağdurun kolaylıkla anlayabileceği bir şekilde duyurusunun yapılmasını sağlamalıdır. Bu gibi bilgi ve tavsiyeler basit ve anlaşılabilir bir dille kaleme alınmalıdır. Ayrıca, mağdur cezai işlemler sırasında dinleneceği konusunda ikna edilmelidir. Bu açıdan, mağdurun bilgi verilirken kullanılan dil konusundaki yeterliliği, yaşı, olgunluğu, zihinsel ve duygusal kapasitesi, okur-yazarlığı ve herhangi bir zihinsel ya da bedensel engelinin olup olmaması dikkate alınmalıdır. İtme ve konuşma engeli gibi herhangi bir tip engellilik durumu nedeniyle oluşan iletişim sıkıntılarına özel bir dikkat gösterilmelidir. Mağdurun cezai işlem sırasında iletişim becerisinde gösterebileceği sınırlılık da eşit ölçüde önem taşır.
- (22) Bu Direktifin hedefleri doğrultusunda, şikayetin yapıldığı dakika itibarıyla, konu hakkındaki ceza soruşturması başlamış olarak kabul edilir. Bu, makamların ceza soruşturmasını re'sen mağdurun zarar gördüğü suçun sonucu olarak başlattığı durumlar içinde geçerlidir.
- (23) Masrafların iade edilmesi hakkındaki bilgiler, örneğin masraf iadelerine ilişkin temel koşulları anlatan broşürler, yetkili makamla yapılan ilk görüşmede temin edilir. Üye Ülkelerin , ceza soruşturmasının bu ilk aşamasında, ilgili mağdurun masraf iade şartlarına haiz olup olmadığını belirlemesine gerek yoktur.
- (24) Mağdur suçu ihbar ettiğinde, polisten, suçun ihbar edildiğini gösteren ve türü, saati, yeri ile suç nedeniyle oluşan zarar ya da kayıp gibi suçun temel unsurlarını içeren yazılı bir belge almalıdır. Bu belgede, ihbar edilen suçun ihbar edildiğinin ispat edilmesi gereken durumlarda örneğin sigorta tazminat talebinde kullanılabilmesi için dosya numarası ve suçun ihbar edildiği tarih, saat ve yer belirtilmelidir.
- (25) Zaman aşımı süresiyle ilgili kurallar saklı olmak üzere, tehdit, utanç ya da toplum baskısı nedeniyle geç yapılan ihbarlar mağdurun şikayetinin kabul edilmemesine neden olmamalıdır.
- (26) Mağdurlara bilgi verilirken, mağdura karşı saygılı davranılacağına altı çizilerek, onların soruşturmaya katılma konusundaki endişeleri giderilmelidir. Bu açıdan , mağdurların soruşturmanın mevcut durum hakkında bilgilendirilmesi özellikle önemlidir. Bu mağdurun, dava kararlarının gözden geçirilmesi hakkını kullanmasında ihtiyaç duyacağı bilgiler konusunda da eşit öneme sahiptir. Aksini gerektiren bir durum olmadığı sürece, mağdurun elektronik ortam dahil olmak üzere sözel ya da yazılı olarak bilgilendirilebilir olması şarttır.
- (27) Bilgilendirme, mağdurun bilinen son yazışma adresine ya da ile mağdur tarafından yetkili makama verilen elektronik iletişim adresine yapılır. Örneğin çok sayıda mağdurun söz konusu olması gibi istisnai durumlarda, basın yoluyla, yetkili makamın resmi websitesi ya da bezen iletişim kanallarıyla da bilgilendirme yapılması mümkündür
- (28) Üye Ülkeler, bilginin ifşa edilmesinin davanın düzgün bir biçimde ilerlemesine engel teşkil etmesi ya da davaya veya kişilere zarar vermesi ya da bunların güvenliği konusundaki temel çıkarlarına aykırı olması durumunda, bilgi vermekle yükümlü olmamalıdır.

- (29) Mağdur böyle bir bilgi almak istemediğini ifade etmediği sürece, yetkili makamlar dava hakkındaki güncel iletişim detaylarının mağdurun eline geçmesine sağlamalıdır.
- (30) “Karar” konusunda bilgi alma, yorum ve tercüme hakları kapsamında yapılan referans, sadece suçun bulunması ya da aksi halde ceza soruşturmasının sona ermesine referans olarak anlaşılmalıdır. Kararların nedenleri, üzerinde karar ya da kararın kısa özeti bulunan belgenin mağdura verilen nüshasında belirtilmelidir.
- (31) Mağdurun, suç nedeniyle zarar gördüğü şikayetle ilgili olarak başlatılan davanın tarih ve saatini bilme hakkı, temyiz kararı neticesinde görülecek davanın tarihi ve saati içinde geçerlidir.
- (32) Failin serbest bırakılması ya da kaçması ile ilgili belli bilgiler, talep doğrultusunda, en azından mağdurların tehlikede olma ya da belli zarar riskinin bulunduğu davalarda, eğerbu bildirim sonucunda fail için belli bir zarar görme riski oluşturuyorsa, mağdura temin edilir. Böyle bir bildirimin failin zarar görme riskine neden olması durumunda, yetkili makam alınması gereken uygun eylemi belirlerken, bütün diğer riskleri de göz önünde bulundurulmalıdır. “Mağdurların zarar görme riski”ne yapılan referans, suçun niteliği, ciddiyeti ve intikam riski gibi faktörleri içermelidir. Dolayısıyla, hafif suçların söz konusu olduğu ve dolayısıyla mağdurun zarar görme riskinin çok düşük olduğu durumlarda uygulanmaz.
- (33) Mağdurlar serbest bırakılması kararı karşısında eğer ulusal hukukta böyle bir hakka yer verilmiş ise, temyiz hakları olduğu konusunda bilgilendirilmelidir.
- (34) Mağdurlar, suçun oluştuğu şartları düzgün bir şekilde açıklayamadığı ve yetkili makamlar tarafından anlaşılır kabul edilen delil sunamadığı sürece adalet etkin bir şekilde sağlanamaz. Mağdurlara saygılı bir biçimde davranılması ve haklarını kullanmalarının sağlanması da eşit derecede önemlidir. Mağdurla yapılan görüşmelerde, hiç bir ücret talep edilmeksizin, tercüme ve yorum hizmetlerinin verilmesi, ilgili ceza adalet sistemindeki mağdurun rolü nedeniyle dava duruşmalarına aktif katılımlarının sağlanması için gereklidir. Ceza soruşturmasının diğer tarafları açısından yorum ve tercüme gerekliliği, belli konulara, ilgili ceza adalet sisteminde mağdurun rolüne, mağdurun soruşturmaya dahillik durumuna ve sahip olduğu belli haklara göre değişiklik gösterir. Dolayısıyla, bu gibi durumlarda mağdurların kendi haklarını kullandıkları ölçüde yorum ve tercüme sağlanır.
- (35) Ulusal kanundaki prosedürler uyarınca, mağdur, yorum ya da tercüme gerek olmaması durumunda karara itiraz edebilir. Bu hakkın kullanılması sırasında bu gibi itirazlar nedeniyle soruşturmalarda ve yargılamalarda oluşan gecikmeler, Üye Ülkelere ayrı bir mekanizma geliştirme ya da yeni bir prosedür belirleme zorunluluğu getirmez. Yürürlükteki ulusal prosedürler çerçevesinde kararın gözden geçirilmesi yeterlidir.
- (36) Mağdurun yaygın olarak kullanılmayan bir dili konuşması halinde, yorum ya da tercüme hakkının, ceza soruşturmasını gereksiz yere uzatma kararı alınması için esas oluşturamaz.
- (37) Yetkili makamlar, mağdurun şikayetinin hemen ardından destek sağlamalı ve bu desteğin bu Direktifle düzenlenen gerekler doğrultusunda hem soruşturma süresince hem de bu soruşturmadan sonra uygun bir süre daha sürdürüldüğünden emin olmalıdır. Destek, farklı çeşitlerde, aşırı formaliteler olmadan ve Üye Ülkelerdeki bütün mağdurların destek hizmetlerinden faydalanmasına olanak verecek biçimde coğrafi olarak yeterli bir şekilde sağlanmalıdır. Ağır suç nedeniyle ciddi zarar gören mağdurlar, profesyonel destek hizmetlerine ihtiyaç duyabilir.
- (38) Özellikle savunmasız ve yakın ilişkide sürekli şiddete maruz kalan, cinsiyet temelli şiddet mahkumları gibi, yüksek zarar görme riskine açık hale getiren durumlarla karşılaşan kişilere ya da Üye Ülkelerde her hangi bir tip şiddete maruz kalan ancak bu ülkelerin vatandaşı olmayan ve bu ülkelerde ikamet etmeyen kişilere profesyonel destek hizmetleri ve yasal koruma sağlanmalıdır. Bu profesyonel destek hizmetleri, mağdurların özel ihtiyaçlarını ve suç sonucunda oluşan zararın ciddiyetinin yanı sıra mağdur, fail, çocuklar ve onların daha geniş sosyal çevresi dikkate alınarak, bütünsel ve hedef odaklı yaklaşımı temel olarak almalıdır. Mağdurların suç sonucu karşılaştığı zarardan ya da travmadan kurtulması ve bu durumla başa çıkmasında önemli rol oynayan ve bu hizmetleri sağlayanların temel hedefi, mağdurları bu Direktifle düzenlenen hakları konusunda bilgilendirerek, kendine saygı ve hassasiyetle davranılan destekleyici bir çevrede karar verme fırsatını vermektir. Bu gibi profesyonel destek hizmetlerinin sunulacağı olanaklar arasında, barınak ve emniyetli konaklama, acil tıbbi destek, tecavüz ya da cinsel taciz davalarında adli tıp muayenesi, kısa ve uzun dönemli psikolojik danışmanlık, travma bakımı, hukuki danışmanlık, avukatlık hizmetleri ve doğrudan ya da dolaylı mağdur durumundaki çocuklar için uzman hizmetler bulunmaktadır.

- (39) Mağdur destek hizmetlerinin kendi başlarına kapsamlı bir uzmanlık hizmeti vermesi ya da profesyonellerden oluşması gerekmez. Gerekli olduğunda, mağdur destek hizmetleri mağdurlara psikologlar gibi mevcut profesyonel destek hizmeti verenleri aramaları konusunda yardımcı olunur.
- (40) Her ne kadar, destek konusundaki hükümlerin, mağdurların polis gibi yetkili makama suç ile ilgili yaptıkları şikayetten bağımsız olmaması gerekse de, bu gibi makamlar genellikle mağdurları destek hizmetleri alma fırsatından bahsetmekten başka bir destek verememektedir. Bu nedenle, Üye Ülkeler, veri tabanından faydalandırmak dahil olmak üzere mağdurların, mağdur destek hizmetlerine yönlendirmesini sağlayacak uygun koşulları yerine getirilmesi sağlayacaktır. Tekrarlanan yönlendirmelerden kaçınılmalıdır.
- (41) Mağdurların seslerini duyurma hakkı, mağdurun yazılı olarak ifade vermesi ve açıklama yapmasıyla kullanılmış olur.
- (42) Çocuk mağdurların suç soruşturması sırasında seslerini duyma hakkı, sadece mağdurun çocuk olması ya da mağdurun yaşı nedeniyle engellenemez.
- (43) Dava açmama kararının gözden geçirilmesini isteme hakkı, mahkemelerin verdiği kararlar konusunda değil, savcılar ve sorgu hakimleri ya da polis memurları gibi güvenlik makamlarının kararları ile geçerlidir. Herhangi bir dava açmama kararının gözden geçirilme işlemi sırasında, eğer dava açmama konusunda ilk kararı veren makamen yüksek savcılık makamı değilse, bu işlem ilk kararı veren kişi ya da kurumdan farklı bir kişi ya da kurum tarafından yürütülür. Dava açmama kararının gözden geçirilmesi hakkı, meclis ya da hükümet üyelerinin aleyhinde resmi konumları ile ilgili olarak açılan soruşturmalar gibi özel prosedürler gerektirmez.
- (44) Suç soruşturmasını sona erdiren kararlar, savcının suçları geri çekmeye ya da soruşturmaya devam etmemeye karar vermesi durumlarını içerir.
- (45) Savcının mahkeme dışı uzlaşmayla sonuçlanan ve böylece suç soruşturmasını sonlandıran bir karar vermesi, uzlaşmanın uyarı ya da hüküm zorunluluğu getirmesi kaydıyla, mağdurun, savcının dava açmama kararını gözden geçirmesini isteme hakkını kullanmasına engel teşkil eder.
- (46) Örneğin mağdur-fail arasında arabuluculuk, aile grup konferansı ve yargı çevresi dahil olmak üzere onarıcı hukuk hizmetlerinin uygulanması mağdurun faydasına olabilir ancak ikinci ve tekrarlanan suç girişimi, tehdit ve intikam almanın engellenmesi için tedbirler alınmalıdır. Dolayısıyla, bu gibi hizmetler mağdurun temel ihtiyaç ve çıkarlarını gözetmeli, mağdurun uğradığı zararları tamir etmeli ve daha fazla zarar görmesini engellemelidir. Suçun niteliği ve ağırlığı, travma derecesi, mağdurun fiziksel, cinsel ya da psikolojik bütünlüğünün tekrar ihlal edilmesi, güç dengesizlikleri ve mağdurun bilinçli seçim yapma becerisini sınırlayan veya azaltan yaş, olgunluk ya da zeka kapasitesi gibi faktörler, davanın onarıcı hukuk hizmetlerine yönlendirilmesi ve bu hizmetlerin uygulanması sırasında göz önünde bulundurulmalıdır. Prensip, onarıcı hukuk işlemleri, aksi kamu çıkarlarının ağır basması nedeniyle ulusal hukuk kapsamında gerekmediği sürece, gizli kalır. Bu işlemler sırasında tehditte bulunma ya da herhangi bir şiddet biçiminin uygulanması kamu yararı açısından ifşa gerektiren durumlar olarak kabul edilir.
- (47) Mağdurların suç soruşturmalarına katılmalarından doğan masrafları ödemeleri beklenmemelidir. Üye Ülkelerin, sadece mağdurların suç soruşturmalarına katılmaları için gerekli masrafları iade etmesi gerekmektedir, mağdurun harç masraflarını iade etmeleri gerekmez. Üye Ülkeler, masrafların iade edilmesi konusunda kendi ulusal yasalarında, iade talebinin zaman sınırı, standart nafaka oranları ve seyahat masrafları ve gelir kaybı için maksimum günlük miktar gibi bazı kurallar getirebilir. Suç soruşturmalarından doğan masrafların iade edilmesi hakkı, mağdurun soruşturma kapsamında ifade vermesi durumundan doğmaz. Mağdurun masrafları ancak mağdurun suç soruşturmasında bulunmasının ve aktif olarak katılmasının, yetkili makam tarafından istenmesi ya da zorunlu kılınması durumunda karşılanır.
- (48) Soruşturma kapsamında el konulan geri verilebilir mülkler, mülkiyetin sahipliği konusunda uyumsuzlukların olduğu ve mülke sahip olmanın ya da mülkün kendisinin yasadışı olması gibi istisnai koşullar dışında, mümkün olan en kısa zamanda mağdura iade edilmelidir. Başka yasal soruşturmalar amacıyla yapılan el koyma, saklı kalmak koşuluyla, mülkiyet sahibi olma hakkı derhal iade edilir.
- (49) Failden tazminat isteme hakkı ve bununla ilgili geçerli prosedürler, Üye Ülkelerde ikamet eden mağdurlar için uygulanır.
- (50) Bu direktifle düzenlenen haklar hakkında iletilen şikayetler Üye Ülkelerin soruşturmaları yürütme yetkisini etkilememelidir, ayrıca

Konseyin suç soruşturmaları sırasında yetki alanlarının kullanılması sırasında ortaya çıkan anlaşmazlıkların engellenmesi ve uzlaştırılması konusundaki 230 Kasım 2009 tarihli ve 2009/948/JHA sayılı çerçeve kararında (1) belirtilen yetki alanları ile ilgili kurallar saklı tutulur.

- (51) Mağdurun, suçun işlendiği Üye Ülke sınırlarını terk etmesi durumunda, mahkeme sürecinde alınması gereken özel koruma tedbirlerinde olduğu gibi suçla ilgili olarak açılan soruşturma ile doğrudan ilgili olmadığı sürece, Üye Ülkenin yardım, destek ve koruma sağlama yükümlülüğü ortadan kalkar. Mağdurun ikamet ettiği Üye Ülke, mağdurun iyileşmesi için gerekli yardım, destek ve korumayı sağlamalıdır.
- (52) İhtiyati tedbir ya da uzaklaştırma kararı gibi tedbirlerle mağdurun ve mağdurun aile bireylerinin güvenliğinin sağlanması ve bütünlüklerinin korunması, ikinci ya da tekrarlanan şiddet ile tehdit ve intikamdan korunması gereklidir.
- (53) Mağdurun fail tarafından ikinci ve daha fazla kereler şiddete maruz bırakılması, tehdit edilmesi ya da intikam almaya girişmesi riski ya da mağdurun soruşturmaya katılması sonucu oluşan riskler, koordineli ve saygılı bir şekilde işlemlerin yürütülmesi ile azaltılabilir ve mağdurların yetkili makamlara güven duymalarını sağlayabilir. Yetkili makamlarla etkileşime geçmek olabildiğince basit hale getirilmeli ve ifadelerin videoya çekilmesi ve bunların mahkemede kullanılmasına izin verilmesi gibi mağdurun karşılaştığı gereksiz etkileşimlerin azaltılması gerekmektedir. Dava vekillerinin, mağdurun fail ya da failin ailesi, toplum dernekleri ya da dernek üyeleri ile görsel temas kurması nedeniyle oluşan sıkıntılar gibi durumların engellenmesi için alabileceği çok çeşitli tedbirlere başvurması

(1) OJ L 328, 15.12.2009, s. 42.

gerekebilir. Bu amaçla, Üye Ülkeler, özellikle mahkeme binaları, polis karakolları ile ilgili uygulanabilir ve pratik tedbirler getirerek, adı geçen binalarda mağdurlar için ayrı giriş ve bekleme salonu gibi kolaylıklar sağlamalıdır. Buna ek olarak, Üye Ülkeler, soruşturmaları olabildiği ölçüde mağdurların ve mağdur ailelerinin faille temasını engelleyecek şekilde, örneğin mağdurları ve failleri ayrı zamanlarda mahkemede ifade vermeye çağırarak gibi planlar geliştirmelidir.

- (54) Mağdurun mahremiyetinin korunması, Mağdurun fail tarafından ikinci ve daha fazla kereler şiddete maruz kalmaması, tehdit edilmemesi açısından önemlidir ve mağdurun kimliği ve bulunduğu yerin ifşa edilmemesi ya da ifşa edilmesinin sınırlandırılması gibi çeşitli tedbirlerin uygulanması ile başarılabilir. Bu tip korumalar özellikle çocuk mağdurların korunması açısından önem taşır ve çocuğun adının açıklanmamasını kapsar. Ancak, istisnai olarak, çocuğun kaçırılması örneğinde olduğu gibi durumlarda çocuk hakkındaki bilgilerin açıklanması ve hatta bu bilgilerin geniş şekilde duyurulması çocuğun faydasına olur. Mağdurların ve mağdur ailelerinin mahrumiyetlerinin ve görüntülerinin korunması için alınan tedbirlerin her zaman Avrupa İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesinin sırasıyla 6 ve 10. Maddeleri ile tanınan adil yargılama ve ifade özgürlüğü hakları ile uyum içinde olması gerekmektedir.
- (55) Bazı mağdurların soruşturma sırasında özellikle fail tarafından ikinci ve daha fazla kereler şiddete maruz bırakılması, tehdit edilmesi ya da intikam almaya girişmesi riskiyle karşı karşıya kalırlar. Bu gibi risklerin mağdurun kişisel özelliklerinden ya da suçun tipi, doğası ve koşullarından kaynaklanması mümkündür. En kısa sürede yapılması gereken bireysel değerlendirme yoluyla bu gibi riskler etkin bir biçimde tanımlanabilir. Bu gibi değerlendirmeler, mağdurun fail tarafından ikinci ve daha fazla kereler şiddete maruz bırakılması, tehdit edilmesi ya da intikam almaya girişmesi riskinin bulunup bulunmadığının anlaşılması ve alınması gereken özel tedbirlerin belirlenmesi için her mağdura uygulanmalıdır.
- (56) Bireysel değerlendirmeler, mağdurun yaşı, cinsiyeti, cinsel kimliği ya da cinsel ifadesi, etnik kökeni, ırkı, dini, cinsel tercihi, sağlık durumu, engellilik durumu, ikametgah durumu, iletişim bozuklukları, faille ilişkisi ya da faile bağımlı olup olmaması ve daha önce karıştığı suçlar gibi mağdurun kişisel özellikleri dikkate alınarak yapılmalıdır. Ayrıca, bu değerlendirmelerde, suçun nefret suçu, önyargıdan kaynaklanan suç ya da ayrımcılık ya da cinsel şiddet temelli olup olmadığı; failin mağdurla olan ilişki yakınlığı, suçun işlendiği yerdeki suç oranı ve çete faaliyetleri, kontrol pozisyonunda olup olmaması, failin suçun işlendiği Üye Ülkenin vatandaşı olup olmadığı gibi faktörlerin yanı sıra suçun türü ya da niteliği ve oluştuğu koşullar da dikkate alınmalıdır.
- (57) İnsan kaçakçılığı, terör, organize suç, yakın ilişkide şiddet, cinsel şiddet ya da istismar, cinsiyet temelli şiddet, nefret suçu mağdurlarıyla, engelli ve çocuk mağdurların

ikinci ve daha fazla kereler şiddete maruz kalması, tehdit edilmesi ya da intikama maruz kalma riskleri oldukça yüksektir. Bu gibi mağdurların ikinci ve daha fazla kereler şiddete maruz kalması, tehdit edilme ya da intikama maruz kalma riskleri değerlendirilirken özel bir dikkat gösterilmeli ve bu mağdurlar özel koruma tedbirlerinden yararlandırılmadığı.

- (58) İkinci ve daha fazla kereler şiddete maruz kalması, tehdit edilme ya da intikama maruz kalma riskleri yüksek olarak tanımlanan mağdurlara soruşturma boyunca uygun koruma tedbirleri önerilmelidir. Bu gibi tedbirlerin derecesi, savunma hakkı saklı kalacak şekilde ve yasal takdir hakkı kurulları çerçevesinde belirlenecektir. Mağdurların soruşturma ile ilgili endişe ve korkuları herhangi özel bir tedbirin uygulanmasına gerek olup olmadığının belirlenmesinde ana faktör olacaktır.
- (59) Mağdurun sürekli olarak aynı polisle hastalık, doğum izni alması gibi nedenlerle görüşmesinin gerçekleşmemesinin operasyonel ihtiyaçlar sağlanamayabilir. Dahası, mağdurlarla görüşmek için özel olarak ayrılmış tesislerinin örneğin yenileme nedeniyle kullanılmaması da mümkündür. Bu gibi operasyonel ya da pratik kısıtlılıkların meydana gelmesi durumunda, bireysel değerlendirmeden sonra öngörülen özel tedbirlerinin dava bazında uygulanması mümkün olmayabilir.
- (60) Bu Direktif uyarınca, çocuk için bir koruyucu ya da temsilci atanması durumunda, bu görevler aynı kişi tarafından ya da tüzel kişi, kurum ya da makam tarafından yürütülebilir.
- (61) Soruşturma kapsamında mağdurlarla kişisel iletişime geçmesi muhtemel her yetkilinin, mağdurla kuracağı temasın seviyesine uygun eğitime erişimi ve bu eğitimin ilk aşamasından sonra sürdürülmesinin sağlanması sayesinde yetkililerin mağdurları ve mağdurların ihtiyaçlarını anlaması ve onlarla saygılı, duyarlı, profesyonel ve aykırımcılık yapmadan ilgilenmesi mümkün kılınacaktır. Mağdurların özel ihtiyaçlarının anlaşılması ve alınacak özel tedbirlerin belirlenmesi için yürütülen bireysel değerlendirmede görev alan kişiler, bu gibi değerlendirmelerin nasıl yürütülmesi gerektiği konusunda eğitime tabi tutulacaktır. Üye Ülkeler polis hizmetlerinde ve mahkemelerde görev yapan kişilerinde benzeri bir eğitim almasını sağlayacaktır. Benzer bir şekilde, hakimler, savcılar, avukatlar ve mağdur desteği sağlayan ve onarıcı hukuk hizmetlerini veren kişilerinde eğitim görmesi teşvik edilecektir. Bu eğitimlere mağdurlara verilecek belli destek hizmetleri ve gerekli

olduğunda mağdurların belli ihtiyaçlarına odaklanan belli psikolojik eğitimler de dahildir. Gerekli görülürse, cinsiyete duyarlı eğitimler sağlanacaktır. Üye Ülkeler, eğitim konusundaki faaliyetlerini Budapeşte Yol Haritası uyarınca kurallar, tavsiyeler ve en iyi uygulamaların değişimi ile tamamlayacaktır.

- (62) Üye Ülkeler, suç mağdurlarıyla birlikte, çalışan, tanınan ve özellikle politika üretme girişimleri, bilgi verme ve farkındalık yaratma kampanyaları yürüten, araştırma ve öğretim programları ve eğitimlerinin yanı sıra mağdurların korunması ve desteklenmesi için alınan önlemlerin etkilerini gözlemleyen ve değerlendiren aktif kuruluşlar başta olmak üzere, sivil toplum kuruluşlarını teşvik etmeli ve bu kuruluşlarla yakın bir biçimde çalışmalıdır. Suç mağdurlarının uygun seviyede yardım, destek ve koruma alabilmesi için, kamu hizmetlerinin koordineli bir biçimde ve bütün idari seviyelerde – Birlik seviyesinde ve ulusal, bölgesel ve yerel seviyelerde – sürdürülmesi gereklidir. Mağdurlara yetkili makamları bulması ve bunlara ulaşması konusunda yardımcı olunarak, tekrarlanan yönlendirmelerden kaçınılmalıdır. Üye ülkeler, mağdurların soruşturmaya katılmaları sırasında karşılaştıkları bilgi alma, destek, yardım ve tazminat başta olmak üzere birçok ihtiyaçların hepsine cevap verebilecek tek bir yer ya da tek bir erişim geliştirmeyi düşünmelidir.
- (63) Mağdurların suçu ihbar ederek, tekrarlanan şiddet döngüsünü kırmalarını teşvik etmesinde, mağdurların erişimine açık güvenilir destek hizmetlerinin sunulması ve yetkili makamların mağdurların şikayetlerine saygılı, duyarlı, profesyonel ve aykırımcılık gütmeyen bir şekilde cevap vermesi büyük önem taşır. Bunlar, mağdurların Üye Ülkelerin adalet sistemlerine olan inancını artırır ve bildirilmeyen suçların sayısını azaltır. Mağdurların suç ile ilgili şikayetlerini alması muhtemel çalışanların, ihbar edilen suçların nasıl işleme sokulması gerektiği ve sivil toplum kuruluşları başta olmak üzere üçüncü kişilerce yapılan ihbarlarda alınması gereken tedbirler gibi konularda uygun eğitimleri almış olması gerekmektedir. E-posta, video kayıtları ya da online elektronik iletişim gibi teknolojilerinin de ihbarlar için kullanılması mümkündür.
- (64) Sistemik ve yeterli sayıda istatistiksel bilginin toplanması, bu direktifle düzenlenen haklar konusunda etkin politikalar oluşturulmasının temel bileşeni olarak kabul edilmiştir. Bu direktifin uygulanmasının değerlendirilebilmesi için, Üye Ülkelerin, suç mağdurlarının ulusal prosedürlere başvurmaları ile ilgili, en azından ihbar edilen suçun sayısı ve biliniyorsa mağdurun yaşı ve

cinsiyeti hakkındaki ilgili istatistiki veriyi Komisyona bildirmesi gerekir. İlgili istatistiki verilere, hukuki makamlar ve emniyet güçlerinin kaydettiği veriler ve eğer varsa suç mağdurlarına sağlık bakım ve sosyal refah hizmetleri sunan kamu ya da sivil toplum kuruluşları ya da onarıcı hukuk ve suç mağdurları ile çalışan diğer kuruluşlar tarafından toplanan veriler de dahildir. Hukuki veriler ise, ihbar edilen suç, araştırılan dava, yargılanan ve mahkum edilen kişi sayılarından oluşur. Hizmet bazlı idari veriler arasında mümkün olduğu ölçüde, devlet kurumları, kamu ya da özel destek kuruluşları tarafından sunulan hizmetlerden suç mağdurlarının nasıl faydalandığı, polis tarafından mağdur destek hizmetlerine yapılan yönlendirmelerin sayısı, bunu isteyen mağdur sayısı ve destek ya da onarıcı hukuk hizmetlerini alma ya da almama durumu bulunmaktadır.

- (65) Bu Direktifin amacı, 2001/220/JHA sayılı çerçeve kararının hükümlerini değiştirmek ve genişletmektir. Yapılacak değişikliklerin sayıca ve nitelik olarak fazla olması nedeniyle, Üye Ülkeler bu direktifi kabul ederek çevre kararının yerine geçmesine karar vermişlerdir.
- (66) Bu Direktif Avrupa Birliği Temel Haklar Sözleşmesi ile tanınan temel haklara saygılıdır ve bu sözleşme çerçevesinde tanınan ilkeleri kabul eder. Özellikle, saygı görme, fiziksel ve ruhsal bütünlük, özgürlük ve güvenlik, özel yaşama ve aile yaşamına ve mülkiyet haklarına saygı duyar ve ayrımcılık yapmama, kadın ve erkeklerin eşitliği, çocuk ve engellilerin hakları ile adil yargılanma haklarını savunur.
- (67) Bu Direktifin, suç mağdurlarının hakları, desteklenmesi ve korunması konularında minimum standartlar getirmek olan amacı, konunun ölçeği ve olası etkilerinin karmaşıklığı nedeniyle Üye Ülkeler tarafından tek başlarına gerçekleştirilememesi nedeniyle, konunun Birlik seviyesinde ele alınması ve Birliğin Avrupa Birliği Anlaşmasının 5. Maddesinde düzenlenen yetki ikamesi ilkesi doğrultusunda konu hakkında tedbirler alınmasına karar verilmiştir. Yine bu madde ile düzenlenen orantılılık ilkesi doğrultusunda, Bu direktif, hedefin başarılması amacıyla gerekli sınırların dışına çıkamaz.
- (68) Bu Direktifin uygulanması sırasında işlem gören kişisel veriler, ceza hukukunu ilgilendiren konularda polis ve adli makamlar arasındaki işbirliği çerçevesinde işlenen kişisel verilerin korunması hakkındaki 27 Kasım 2008 sayılı ve 2008/977/JHA sayılı Konsey Çerçeve Kararı (1) uyarınca ve

bütün Üye Ülkelerin onayladığı Kişisel Verinin Otomatik olarak İşlenmesi ile ilgili olarak Kişinin korunması hakkındaki 28 Ocak 1981 tarihli Avrupa Konseyi Anlaşması uyarınca korunacaktır.

- (69) Bu Direktif, insan kaçakçılığı, çocuğun cinsel istismarı, cinsel taciz ve çocuk pornografisi mağdurları gibi farklı kategorilerdeki mağdurların özel ihtiyaçlarına daha hedef odaklı cevap verebilecek diğer Birlik yasa hükümlerini yok saymaz.
- (70) Avrupa Birliği Anlaşması ve ABİHA'nın ekindeki Özgürlük, Güvenlik ve Adalet Alanlarında Birleşik Krallık ve İrlanda'nın pozisyonu hakkındaki 21 numaralı Protokolün 3. Maddesi uyarınca, Üye Ülkeler bu Direktifin kabul edilmesi ve uygulanmasında yer alma isteklerini bildirmişlerdir.
- (71) Avrupa Birliği Anlaşması ve ABİHA'nın ekindeki Danimarka'nın pozisyonu hakkındaki 22 numaralı Protokolün 1 ve 2. Maddeleri uyarınca, Danimarka, bu Direktifin kabul edilmesinde yer almamıştır ve bu ülke açısından bu Direktifin bağlayıcılığı bulunmamaktadır.
- (72) Avrupa Veri Koruma Deneticisi 17 Ekim 2011 tarihinde (2), topluluk kurumları ve organları tarafından işlenen kişisel veriler bağlamında bireylerin korunması ve bu gibi verilerin serbest dolaşımı hakkındaki Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 18 Aralık 2000 tarihli ve 45/2001 mevzuatının 41 (2). Maddesi konusunda belirttiği görüşle (3)

BU DİREKTİF KABUL EDİLMİŞTİR

(1) OJ L 350, 30.12.2008, s. 60.

(2) OJ C 35, 9.2.2012, s. 10.

(3) OJ L 8, 12.1.2001, s. 1.

BÖLÜM 1

GENEL HÜKÜMLER

Madde 1

Amaç

1. Bu Direktifin amacı suç mağdurlarına yeterli bilgi, destek ve koruma desteğinin verilmesi ve suç soruşturmalarına katılmalarının sağlanmasıdır.

Üye Ülkeler, mağdurların, suç soruşturması kapsamında mağdur destek ya da onarıcı hukuk hizmetleri ya da yetkili makam ile

kurduğu bütün temaslarda, saygılı, duyarlı bir biçimde onların ihtiyaçları temel alınarak, profesyonellik gerekleri doğrultusunda ve ayrımcılık gözetilmeksizin mağdurlarından lenmelerini ve onlara saygılı bir biçimde davranılmasını sağlayacaktır. Bu Direktifle düzenlenen haklar bütün mağdurlara ikamet durumları dahil olmak üzere hiç bir ayrımcılık yapmadan uygulanacaktır.

2. Üye Ülkeler, mağdurun çocuk olması durumunda, çocuğun yüksek menfaatlerinin dikkate alınmasını ve bunları bireysel bazda değerlendirilmesini sağlayacaktır. Çocuğun yaşını, olgunluğunu, düşüncelerini, ihtiyaçlarını ve endişelerini dikkate alan çocuk duyarlı bir yaklaşım uygulanacaktır. Çocuk ve çocuğun ebeveynlik haklarını taşıyan kişi ya da diğer yasal temsilcisi özellikle çocuk odaklı haklar ve tedbirler konusunda bilgilendirilmelidir.

Madde 2

Tanımlar

1. Bu direktifin hedefi doğrultusunda kullanılan terimler aşağıda belirtilen anlama gelecektir:

(a) 'mağdur'

(i) Doğrudan işlenen suç nedeniyle fiziksel, ruhsal ve duygusal zarara ya da ekonomik kayba uğrayan gerçek kişiler;

(ii) Doğrudan suç nedeniyle ölen kişinin aile bireyleri ve kişinin ölümü sonucu zarar gören kişiler;

(b) 'aile bireyleri' mağdurla özel ilişkisi olan ve onunla ortak bir ev ortamında ve düzenli ve istikrarlı biçimde birlikte yaşayan eş, kan bağı olan akrabalar, mağdurun çocukları ve mağdurun bakmakla yükümlü olduğu kişiler;

(c) 'çocuk' 18 yaşının altındaki herkes;

(d) 'onarıcı hukuk' mağdur ve failin, tarafsız üçüncü kişinin de katılımıyla kendi rızalarıyla bir araya gelerek, suç nedeniyle oluşan konuların çözümünü araması,

Anlamına gelmektedir.

2. Üye ülkeler aşağıda belirtilen konularda prosedürler geliştirebilirler:

(a) her davanın bireysel koşulları dikkate alınarak, bu Direktifle düzenlenen haklardan faydalanacak aile bireylerinin sayısını sınırlandırılması; ve

(b) (1)(a)(ii) bendine istinaden, bu Direktifle düzenlenen haklardan faydalanacak aile bireylerinin önceliklerinin belirlenmesi.

BÖLÜM 2

BİLGİ VE DESTEK HÜKMÜ

Madde 3

Anlama ve anlaşılma hakkı

1. Üye Ülkeler, mağdurla yapılan ilk görüşmeden başlayarak suç soruşturması kapsamında bilginin makam tarafından verilmesi dahil olmak üzere ilgili makamlarla yapılan diğer gerekli görüşmeler süresince, mağdurlarının anlama ve anlaşılma haklarını kullanması için gerekli bütün tedbirleri alacaktır.
2. Üye Ülkeler, mağdurlarla kurulacak iletişimde yazılı ya da sözlü olarak basit ve erişilebilir bir dilin kullanılmasını sağlayacaklardır. Bu gibi iletişimler, mağdurun kişisel özelliklerinin yanı sıra anlatma ve anlama becerisini etkileyen herhangi bir engellilik durumu var ise bu durum dikkate alınarak yapılacaktır.
3. Bu durumun aksi mağdurun çıkarları açısından gerekmedikçe ya da saklı tutulması gereken işlemler nedeniyle gerekmedikçe, Üye Ülkelerin, mağdurun işlenen suç nedeniyle anlama ve anlaşılma konusunda yardıma ihtiyacı olması durumunda mağdurun yetkili makamlarla yaptığı ilk görüşmede mağdur tarafından seçilecek bir kişinin yardımına izin vermesi gerekmektedir.

Madde 4

Yetkili makamlarla yapılan ilk görüşmede bilgi edinme hakkı

1. Üye ülkeler, gereksizhiç bir gecikmeye mahal vermeden, mağdurun bu Direktifle düzenlenen hakları ile ilgili aşağıda belirtilen bilgileri yetkili makamlarla yaptığı ilk görüşmede edinmesini sağlamalıdır:

(a) alabilecekleri desteğin türü ve tıbbi destek ile özellikle psikolojik destek gibi uzmanlık gerektiren destek hizmetlerine nasıl ulaşabileceği ve alternatif konaklama konusunda ilgili ve temel bilgiler;

(b) suçla ilgili suç duyurusunda bulunma ve bu gibi prosedürlerle ilgili bağlantılı rolü konuları hakkındaki bilgiler;

(c) Başta koruma tedbirleri olmak üzere koruma hakkı konusunda nasıl ve hangi koşullar altında yararlanabilecekleri konusundaki bilgiler;

(d) Yasal danışmanlık ve tıbbi yardım konusunda nasıl ve hangi koşullar altında yardım alınabileceği konusundaki bilgiler;

(e) Tazminat hakkından nasıl ve hangi koşullarda yararlanabilecekleri konusundaki bilgiler;

(f) yorum ve tercüme haklarından nasıl ve hangi koşullarda yararlanabilecekleri konusundaki bilgiler;

(g) mağdurun, suçun işlendiği ülke dışındaki başka bir Üye Ülkede ikamet etmesi halinde, yetkili makama ilk görüşmenin yapıldığı Üye Ülkedeki mağdurun çıkarlarının korunması için geçerli özel tedbirler, prosedür ya da düzenlemeler hakkında bilgi;

(h) suç soruşturması kapsamında görev yapan yetkili makamın mağdurun haklarına saygılı olmaması durumunda, şikayette bulunmak için uygulaması gereken işlemler hakkında bilgi;

(i) dava hakkında bilgi almak için gerekli iletişim detayları;

(j) uygulanabilecek onarıcı hukuk hizmetleri;

(k) mağdurun suç soruşturmasından doğan masraflarının nasıl ve hangi koşullarda iade edilebileceği ile ilgili bilgiler.

2. 1. Bent ile düzenlene bilgiler, mağdurun özel ihtiyaçları ve suçun tip ve niteliği göz önünde bulundurularak çeşitlendirilebilir. Ek detaylar, mağdurun ihtiyaçlarına göre ve bu gibi detayların soruşturmanın aşamalarına göre gerekip gerekmediği dikkate alınarak daha sonraki aşamalarda da verilebilir.

Madde 5

Mağdurun şikayetçi olması sürecinde sahip olduğu haklar

1. Üye Ülkeler, mağdurun, Üye Ülkenin yetkili makamına yaptığı resmi şikayet sırasında, üzerinde ilgili suç ile alakalı temel hususların bulunduğu yazılı bir bilgilendirme almasını sağlamalıdır.
2. Üye Ülkeler, suç ile ilgili şikayette bulunmak isteyen ve yetkili makamın kullandığı dili anlayamayan ve konuşamayan mağdurların kendi anladığı dile şikayette bulunmasını ya da gerekli dil desteğini almasını sağlamalıdır.
3. Üye Ülkeler, yetkili makamın kullandığı dili anlayamayan ve konuşamayan mağdurların, 1. Bent ile tanımlanan yazılı bilgi alma haklarını kullanırken, bilgi metnini

mağdurun anladığı dile ücretsiz olarak tercüme edilmesini sağlamalıdır.

Madde 6

Dava hakkında bilgi edinme hakkı

1. Üye Ülkeler, mağdurun zarar görmesine neden olan suç ile ilgili yapılan şikayet üzerine, mağdurun isteği doğrultusunda açılan soruşturma kapsamındaki hakları ile ilgili aşağıda belirtilen bilgileri bir an önce mağdura temin etmelidir:
 - (a) Soruşturmanın devam ettirilmemesi ya da sona erdirilmesi ya da failin yargılanmamasına ilişkin her türlü karar;
 - (b) Davanın tarihi ve saati ile fail için istenilen cezanın niteliği
2. Üye Ülkeler, ilgili ceza adalet sisteminde mağdurun rolü uyarınca, mağdurun zarar görmesinde neden olan suç ile ilgili yapılan şikayet üzerine, mağdurun isteği doğrultusunda açılan soruşturma kapsamındaki hakları ile ilgili aşağıda belirtilen bilgileri bir an önce mağdura iletmelidir.
 - (a) Davada verilen nihai karar;
 - (b) Bu gibi bildirimlerin davanın gidişatını olumsuz yönde etkilemesi gibi istisnai durumlar söz konusu olmadığı sürece, mağdurun soruşturmanın durumu hakkında bilgilendirilmesi.
3. Kararın jüri tarafından verildiği ya da nedenlerin ulusal hukuk tarafından temin edilmediği davalarda ve nedenlerin gizli tutulması gerekmediği durumlar dışında, 1 (a) ve 2 (a) bendlerinde belirtilen bilgiler, karar ile ilgili nedenleri ve karar ile ilgili nedenlerin kısa özetini de içermelidir.
4. Mağdurun soruşturma sırasında aktif katılımının gerekiyor olması nedeniyle bilginin verilmesinin zorunlu olduğu durumlar dışında, mağdurun bilgi edinmek isteyip, istememesi yetkili makam açısından bağlayıcıdır.
5. Üye Ülkeler, işlediği suçtan dolayı gözaltında bulunan, yargılanan ve cezaya çarptırılan kişinin serbest bırakılması ya da kaçması konusundaki bilginin vakit kaybedilmeden mağdura bildirilmesini sağlamalıdır. Buna ek olarak, Üye Ülkeler, mağdurun, failin serbest bırakılması ve kaçması nedeniyle alınan tedbirler hakkında bilgilendirildiğinden emin olmalıdır.
6. Mağdurlar, kendi istekleri doğrultusunda, en azından kendilerine karşı bir tehlike ya da bilinen zarar riskinin söz konusu olduğu durumlarda 5. Bend kapsamında bilgilendirilmelidir.

Madde 7

Yorum ve tercüme hakkı

1. Üye Ülkeler, soruşturmanın yapıldığı ülkenin dilini anlayamayan ve konuşamayan mağdurların,

- soruşturmanın dahil olduğu ilgili ceza adalet sistemi uyarınca belirlenen tercümenin rolüne uygun olarak, en azından mağdurun soruşturma süresince adli ve soruşturma makamları ile yaptığı görüşmeleri, ifade vermeler/verdiği ifadeler ve aktif olarak katıldığı dava oturumlarıyla herhangi bir gerekli duruşma sırasında ücretsiz olarak tercüme hizmeti hakkından faydalanmasını sağlamalıdır.
2. Tercümanın fiziki varlığının mağdurun haklarını tam olarak faydalanması ve işlemleri anlayabilmesi açısından gerekli olmadığı durumlarda, savunma hakkı saklı kalmak üzere ve takdir hakkı kuralları uyarınca, bu haklar video konferans, telefon ya da internet gibi iletişim teknolojileri kullanılarak sağlanabilir
 3. Üye Ülkeler, soruşturmanın yapıldığı ülkenin anlayamayan ve konuşamayan mağdurlarının, soruşturmanın dahil olduğu ilgili ceza adalet sistemi uyarınca belirlenen sınırlar çerçevesinde, soruşturma sırasında kullanmaları gerekli olan hakların yerine getirilebilmesi için gerekli bilgilerin anadıkları dile ücretsiz olarak çevrilmesini ve mağdurun bu çeviriden faydalanmasını sağlamakta yükümlüdür. Üye Ülkeler, mağdurların ilgili ceza adalet sistemindeki rolü uyarınca, mağdurun zarar görmesinde neden olan suç ile ilgili yapılan şikayet üzerine, mağdurun isteği doğrultusunda açılan soruşturma kapsamında verdiği nihai kararın sebeplerini, kararın jüri tarafından verilmesi ya da nedenlerin ulusal hukuk tarafından temin edilmediği davalarda nedenlerin gizli tutulması gerekeceği durumlar dışında mağdura kendi dilinde bildirmekle yükümlüdür.
 4. 6 (1) (b). Maddesi uyarınca davanın tarihi ve saati ile ilgili bilgilerin mağdurun bilmesinin zorunlu olduğu ve mağdurun yetkili makamın dilini anlamadığı durumlarda, Üye Ülkeler, mağdurun, kendi isteği üzerine, tercüme hakkından faydalanmasını sağlamalıdır.
 5. Mağdurlar bir belgenin çevrilmesinin gerekli olduğu konusundan gerekçeli bir istekte bulunabilirler. Temel teşkil eden belgelerin, mağdurun, soruşturmaya aktif olarak katılması ile ilgili olmayan bölümlerinin tercüme edilmesine gerek yoktur.
 6. 1 ve 3. Bendlere bakılmaksızın, sözlü tercüme ya da sözlü özetin soruşturmanın adil olarak gerçekleştirilmesini etkilemediği sürece, temel belgelerin yazılı tercüme yerine sözlü tercümesini yapılması ya da özetinin verilmesi tercih edilebilir.
 7. Üye Ülkeler, 1 ve 3. Bend ile belirtilen, mağdurun yorum ya da tercüme hakkının kullanmasının gerekli olup olmadığı konusundaki değerlendirmeyi yetkili makamlara bırakmıştır. Mağdurlar bu karara karşı çıkabilirler. Bu karşı çıkma sonucunda uygulanacak kurallar ulusal kanun çerçevesince belirlenecektir.
 8. Bu madde kapsamında ele alınan yorum, tercüme ya da bu konudaki kararlara karşı çıkma, suç

soruşturmasının gereksiz yere uzamasına neden olmayacaktır.

Madde 8

Mağdurların destek hizmetlerine erişim hakkı

1. Üye Ülkeler, mağdurların ihtiyaçları doğrultusunda güvenilir mağdur destek hizmetlerine ücretsiz olarak erişimini soruşturma öncesi, süreci ve sonrasında sağlayacaktır. Aile bireyleri de mağdura karşı işlenen suç sonucunda gördükleri zarar oranında ve kendi ihtiyaçları doğrultusunda mağdur destek hizmetlerinden faydalanacaktır.
2. Üye Ülkeler, mağdurun, şikayetin yapıldığı yetkili makam ve diğer ilgili organlar tarafından mağdur destek hizmetlerine yönlendirilmesini sağlamalıdır.
3. Üye Ülkeler, ücretsiz ve güvenilir uzmanlık gerektiren destek hizmetlerinin yanı sıra genel mağdur destek hizmetlerini ya da uzman desteğinin gerektiği durumlarda mağdur destek hizmet kurumlarının mevcut uzman kuruluşları ile bağlantı kurmasını sağlamalıdır. Mağdurlar, kendi özel ihtiyaçlarına göre ve aile bireyleri de kendi ihtiyaçlarına göre işlenen suç sonucunda gördükleri zarar oranında bu gibi hizmetlerden faydalanacaktır.
4. Mağdur destek hizmetleri ve herhangi bir uzman destek hizmeti kamu ya da sivil toplum kuruluşu tarafından profesyonellik ya da gönüllülük esasına göre verilebilir.
5. Üye Ülkeler, mağdurun herhangi bir destek hizmetine erişimi, mağdurun yetkili makama resmi şikayette bulup bulunmamasına bağlı olmamalıdır.

Madde 9

Mağdur destek hizmetlerinde yararlanma hakkı

1. 8 (1). Maddede bahsi geçen mağdur destek hizmetleri, minimum olarak aşağıda belirtilen hizmetleri sunmalıdır:
 - (a) suç nedeniyle oluşan yaralanmalar için belirlenen ulusal tazminat olanaklarına erişim dahil olmak üzere mağdur hakları ve davaya katılmaya hazırlanmak dahil, mağdurun soruşturmadaki rolü ile ilgili bilgi, tavsiye ve destek;
 - (b) mağdurun bulunduğu yerdeki ilgili uzman destek hizmetlerine doğrudan yönlendirilmesi ile ilgili bilgiler;
 - (c) duygusal ve gerektiğinde psikolojik destek;
 - (d) Suç nedeniyle oluşan maddi ve manevi konularla ilgili tavsiye;
 - (e) Diğer başka kamu ya da özel hizmetler ve kuruluşlar tarafından daha önce verilmemiş ise, ikinci kere şiddete maruz kalma, tehdit riskleri ile ilgili tavsiye.
2. Üye ülkeler, mağdur destek hizmetlerini, suçun ağırlığı nedeniyle ciddi şekilde zarar

- gören mağdurların özel ihtiyaçlarını dikkate almasını teşvik etmelidir.
3. Diğer kamu ya da özel hizmet kuruluşları tarafından karşılanmadığı sürece, 8 (3). Madde de atıfta bulunulan uzman desteklerinin en azından aşağıdaki koşulları sağlaması gerekmektedir.
- (a) ikinci kere ve defaten şiddete maruz kalma, tehdit riskleri nedeniyle güvenilir bir yere ihtiyaç duyan mağdurlara barınak ya da diğer başka uygun geçici konaklama olanaklarının temin edilmesi;
- (b) Cinsel şiddet, cinsiyet temelli şiddet, yakın ilişkide şiddet mağdurlarının travma desteği ve danışmanlık gibi özel ihtiyaçları doğrultusunda hedef odaklı ve tamamlayıcı desteğin sağlanması.

BÖLÜM 3

SORUŞTURMAYA KATILMA

Madde 10

Sesini duyurma hakkı

1. Üye Ülkeler, mağdurların seslerini duyurma ve delil sunma haklarını, soruşturma sırasında kullanmalarını sağlamalıdır. Çocuk mağdurların seslerini duyurma hakkı söz konusu olduğunda, çocuğun yaşı ve olgunluğu dikkate alınır.
2. Soruşturma sırasında mağdurların sesini duyurma ve delil sunma hakkının düzenlendiği kurallar ulusal hukuk çerçevesince belirlenir.

Madde 11

Yargılamama kararı neticesinde oluşan haklar

1. Üye Ülkeler, mağdurların ilgili ceza adalet sisteminde oynadıkları rol uyarınca, yargılamama kararının gözden geçirilmesini isteme hakkını kullanmalarını sağlamalıdır. Böyle bir gözden geçirme konusundaki kurallar ulusal hukuk çerçevesinde belirlenecektir.
2. Ulusal yasa uyarınca, mağdurun ilgili ceza adalet sisteminde oynadığı rolün, sadece failin yargılanma kararının verilmesinden sonra belirlendiği durumlarda, Üye Ülkeler, en azından ağır şiddet mağdurlarının yargılamama kararının gözden geçirilmesini isteme hakkını kullanmasını sağlamalıdır. Böyle bir gözden geçirme konusundaki kurallar ulusal hukuk çerçevesinde belirlenecektir.
3. Üye ülkeler, mağdurların, failinyargılamama kararının gözden geçirilmesini isteme hakkını kullanmaya karar verip vermemeleri konusunda belirleyici olacak bilgilerin gereksiz yere vakit kaybedilmeden mağdurlara bildirilmesini sağlamalıdır.
4. Eğer failin yargılanmaması kararı, ulusal yasa uyarınca kararlarının gözden geçirilmesi

mümkün olmayan en yüksek yargı makamı tarafından verilmiş ise, gözden geçirme isteği yine aynı makam tarafından değerlendirilecektir.

5. Yargılamama kararının mahkeme dışında yapılan uzlaşma sonucunda verilmesi durumunda, 1, 3 ve 4.bendler bu yargılamama kararı için geçerli olmayacaktır.

Madde 12

Onarıcı hukuk kapsamında korunma hakkı

1. Üye Ülkeler, herhangi bir onarıcı hizmetin uygulandığı durumlarda, suç mağdurlarının ikinci kere ve defalarca aynı suçun mağduru olmaktan korunması için önlemler almalıdır. Bu gibi önlemlerin, onarıcı hukuk sürecine dahil olmayı kabul eden mağdurların güvenilir ve etkin onarıcı hukuk hizmetlerine erişiminin en azından aşağıdaki belirtilen koşullara göre yürütülmesi gerekmektedir:
- (a) Onarıcı hukuk hizmetlerinin sadece mağdurun özgür ve bilinçli iradesiyle kabul ettiği ve istediğinde geri çekebileceği durumlarda, her türlü güvenlik konusu göz önünde bulundurularak bu hizmetlerin mağdurun yararına olduğunda kullanılması;
- (b) Onarıcı hukuk sürecine dahil olmadan önce, süreç ve olası sonuçlarının yanı sıra herhangi bir anlaşmanın uygulanması, denetlemesi süreci ile ilgili tam ve tarafsız bilginin mağdura verilmesi;
- (c) Failin, davanın temel unsurları hakkında bilgi sahibi olması
- (d) Herhangi bir anlaşmanın gönüllülük esasına göre yapılması ve bunların daha ilerde görülecek soruşturmalarda dikkate alınmasının mümkün kılınması
- (e) Onarıcı hukuk süreçleri kapsamında yapılan görüşmeler, kamu önünde yapılmadığı sürece gizlidir ve taraflar arasında aksi konuda bir uzlaşma olmadığı ve aksinin kamunun yüksek çıkarları açısından ulusal yasa tarafından gerekli görülmediği sürece, bu gizli bilgiler açıklanamaz.
2. Üye Ülkeler, davaları uygun onarıcı hukuk hizmetlerine yönlendirirken, bu yönlendirme koşulları hakkındaki bilgiyi de mağdura sunmak durumundadır.

Madde 13

Hukuki yardım hakkı

Üye Ülkeler, mağdurlara soruşturma sırasında taraf statüsü verilmesi durumunda, mağdurların yasal yardıma erişim hakkına sahip olmalarını garanti altına almalıdır. Hangi mağdurların hangi koşullar altında ya da hangi kurallara göre hukuki yardım alacağı ulusal kanun çerçevesinde belirlenecektir.

Madde 14

Masrafların iadesini isteme hakkı

Üye Ülkeler, soruşturmaya katılan mağdurların, ilgili ceza adalet sistemindeki rolleri uyarınca, soruşturmadaki aktif katılımları nedeniyle oluşan masraflarını geri alma hakkı tanınmalıdır. Hangi mağdurların hangi koşullar altında ya da hangi kurallara göre bu iade hakkında faydalanabileceği ulusal kanun çerçevesinde belirlenecektir.

Madde 15

Mülkün iadesini isteme hakkı

Üye Ülkeler, aksi, yasal işlemler nedeniyle gerekmedikçe, soruşturma sırasında el konulan geri verilebilir malların mağdura vakit kaybedilmeden iade edilmesini sağlamalıdır. Hangi mağdurların hangi koşullar altında ya da hangi kurallara göre bu iade hakkından faydalanabileceği ulusal kanun çerçevesinde belirlenecektir.

Madde 16

Soruşturma sırasında failden tazminat isteme hakkı

1. Üye Ülkeler, soruşturma sırasında mağdurun failden uygun bir zaman içinde tazminat isteme hakkına sahip olmasını sağlamalıdır. Bu durum Üye Ülkelerin kendi yasalarına göre tazminat davalarının farklı bir mahkeme kararı ile verildiği durumlar için geçerli değildir.
2. Üye Ülkeler failleri, mağdurlara yeterli miktarda tazminat vermelerini teşvik edecek tedbirler almalıdır.

Madde 17

Başka bir Üye Ülkede ikamet eden mağdurların hakları

1. Üye Ülkeler, mağdurun, suçun işlendiği Üye Ülkeden başka bir Üye Ülkede ikamet ediyor olması nedeniyle, karşı karşıya kalınabilecek, özellikle soruşturmanın planlaması ile ilgili zorlukların asgariye indirilmesi amacıyla, yetkili makamların uygun önlemleri aldığından emin olmalıdır. Bu amaçla, suçun işlendiği Üye Ülkenin yetkili makamları aşağıda belirtilen kararları alabilecek pozisyonda olmalıdır:
 - (a) Mağdurun ilgili makamlara yaptığı şikayetin hemen ardından ifadesinin alınması
 - (b) Başka bir yerde ikamet eden mağdurların dinlenmesi amacıyla 29 Mayıs 2000 tarihinde imzalanan Avrupa Birliğine Üye Ülkeler arasında Cezai

Konularda Karşılıklı Yardım Anlaşması (1) ile belirlenen video konferans ve telefon konferans görüşmeleri ile ilgili hükümlerin olabildiğince geniş bir şekilde uygulanabilmesi.

2. Üye Ülkeler, suçun işlendiği Üye Ülkeden başka bir ülkede ikamet eden mağdurların, suçun işlendiği Üye Ülkede şikayette bulunmadığı durumlarda ya da Üye Ülkenin ulusal yasalarına göre ağır suç olarak tanımlanan suçun işlenmesi nedeniyle mağdurun şikayeti bu ülkede yapmak istememesi durumunda mağdurlar, ikamet ettikleri Üye Ülkedeki yetkili makamlara şikayette bulunabilmelidir
3. Üye Ülkeler eğer şikayetin yapıldığı Üye Ülkenin yetkili makamları tarafından soruşturma başlatılmadıysa, mağdurun şikayette bulunduğu yetkili makamın, suçun işlendiği Üye Ülkenin yetkili makamlarına vakit kaybetmeden iletmesi sağlanmalıdır.

BÖLÜM 4

MAĞDURLARIN KORUNMASI VE ÖZEL İHTİYAÇLARI OLAN MAĞDURLARIN BELİRLENMESİ

Madde 18

Korunma Hakkı

Savunma hakkı saklı kalmak üzere, Üye Ülkeler, mağdurların ve mağdur ailelerinin ikinci kere şiddete maruz kalması, tehdit edilmesi ve göz dağı verilmesi riskine karşı gerekli önlemleri almakla yükümlüdür. Ayrıca, mağdurların sorgulama ve ifade verme süreçlerinde duygusal ya da psikolojik olarak zarar görmemesi ve bütünlüğün korunması için gereken önlemler alınmalıdır. Üye Ülkelerin kendi yasalarında bulunan mağdurların ve mağdurun aile bireylerinin korunmasına dair yasalar çerçevesinde belirlenen prosedürler gerektiğinde mağdurların korunması için kullanılabilir.

(1) OJ C 197, 12.7.2000, s.

Madde 19

Mağdurun faille temastan kaçınma hakkı

1. Üye ülkeler mağdurun ve mağdurun ailesinin aksi, yasa tarafından gerekli olarak kabul edilmediği sürece fail ile soruşturmanın yürütüldüğü merkezlerde temas etmelerinin önlenmesi için gerekli koşulları sağlayacaktır.
2. Üye Ülkeler yeni kurulacak mahkeme binalarında mağdurlar için ayrı bir bekleme salonu yapılmasını sağlayacaktır.

Madde 20

Soruşturma sırasında mağdurun korunma hakkı

Savunma hakkı saklı kalmak üzere ve takdir hakkı kuralları uyarınca, Üye Ülkeler, soruşturma sırasında aşağıda belirtilen koşulları sağlayacaktır:

- Mağdurun suçu ilgili yetkili makamlar yaptığı duyurudan sonra gereksiz yere vakit kaybedilmeden mağdurla görüşmek;
- Mağdurla yapılan görüşmelerin sınırlı tutulması ve ancak soruşturma kapsamında kesinlikle gerekli olması halinde mağdurun sorguya çekilmesi;
- Mağdurların, aksi, mantıklı bir nedenle gerekli olmadığı sürece, yasal temsilcilerini ya da kendi seçecekleri bir kişiyi yanlarında bulundurması;
- Tıbbi muayenenin sınırlı tutulması ve ancak soruşturma kapsamında kesinlikle gerekli olması halinde yapılması.

Madde 21

Mahremiyetin korunması hakkı

- Üye Ülkeler, yetkili makamların 22. Madde tarafından düzenlenen bireysel değerlendirmelerinin yapılması sırasında elde edilen bilgiler dahil olmak üzere mağdurun mahremiyetinin korunması ve mağdurun ve aile bireylerinin resimlerinin çekilmesinin önlenmesi için gerekli önlemlerin alınmasını sağlamalıdır. Bunlara ek olarak çocuk mağdurun kimliğinin ortaya çıkmasına neden olabilecek herhangi bir bilginin kamuya açıklanmasını engellemek amacıyla ilgili yetkili makamların gerekli önlemlerin alınmasını sağlamalıdır.
- Mağdurların mahremiyetlerinin, bireysel bütünlüklerinin ve kişiler bilgilerinin korunması amacıyla, Üye Ülkeler, ifade ve bilgi alma özgürlüğü ve medyanın çoğulculuk haklarına saygılı olmayı göz ardı etmeden, medyayı öz-denetim önlemleri alınması konusunda teşvik edebilir.

Madde 22

Özel koruma ihtiyaçlarının belirlenmesi için mağdurların bireysel olarak değerlendirilmesi

- Üye Ülkeler, ulusal prosedürler uyarınca, özel koruma ihtiyaçlarının belirlenmesi ve mağdurların ikinci kere ve defalarca aynı suçun mağduru olmaktan, tehdit ve misillemeden korunması amacıyla bu tedbirlerin nasıl ve hangi koşullarda yararlandırılacaklarına karar verilmesi amacıyla zamanında ve bireysel değerlendirmeye girmesini sağlamalıdır.

- Bireysel değerlendirme, özellikle aşağıda belirtilen konuları dikkate alacaktır:
 - Mağdurun kişisel özellikleri;
 - Suçun niteliği ve ağırlığı;
 - Suçun oluştuğu koşullar.
- Bireysel değerlendirmenin kapsamında, suçun ağırlığı nedeniyle ciddi şekilde zarar gören mağdurlara, kendi kişisel özellikleri ile ilgili olarak kasıtlı ve bilinçli bir şiddete maruz kalan mağdurlara, faille olan ilişkisi ya da bağımlılığı nedeniyle şiddete sürekli açık olan mağdurlara özel ilgi gösterilmesi gereklidir. Terör, organize suç, insan kaçakçılığı, cinsiyet temelli şiddet, yakın ilişkide şiddet, cinsel şiddet, istismar ya da nefret suçu mağdurları ile engelli mağdurlar da eşit biçimde gözetilmelidir.
- Bu Direktifin amacı doğrultusunda, çocuk mağdurların ikinci kere ve defalarca aynı suçun mağduru olma, tehdit ve misillemelere karşı savunmasız olması nedeniyle, bu mağdurların özel koruma ihtiyaç duyduğu varsayılır. 23 ve 24. Madde kapsamında bahsi geçen özel koruma yöntemlerinin hangilerinin, ne ölçüde kullanılacağı, bu maddenin 1. Bendinde belirtilen bireysel değerlendirmeye göre belirlenir.
- Bireysel değerlendirme suçun ağırlığına ve mağdurda neden olduğu zararın derecesine göre derinleştirilebilir.
- Bireysel değerlendirme, mağdurla yakın bir iletişim halinde olarak ve 23 ila 24. Madde kapsamında bahsi geçen özel koruma yöntemlerinin hangilerinin, ne ölçüde kullanılacağı konusunda mağdurun kendi isteği dikkate alınarak yürütülmelidir.
- Bireysel değerlendirmenin temelini oluşturan unsurların belirgin şekilde değişmesi halinde, Üye Ülkeler bu bilginin soruşturma kapsamında güncellenmesini sağlamalıdır.

Madde 23

Özel korumaya ihtiyaç duyan mağdurların soruşturma sırasında korunma hakkı

- Savunma hakkı saklı kalacak şekilde ve yasal takdir hakkı kuralları çerçevesinde, 22 (1) madde ile tanımlanan bireysel değerlendirme sonucunda belirlenen özel koruma önlemlerden faydalanan mağdurlar, bu maddenin 2 ve 3. Bendlerinde tanımlanan önlemlerden yararlanabilirler. Bireysel değerlendirmenin ardından öngörülen özel önlem, yapısal ya da uygulamadaki sınırlılıklar nedeniyle ya da mağdurla acil şekilde görüşülmesi gerektiği ve görüşmenin yapılmamasının hem mağdur hem diğer kişiler hem de soruşturmanın gidişatı konusunda olumsuz sonuçları olacağı durumlarda uygulanamayabilir.

2. 22 (1) maddesinde, soruşturma sırasında özel korumaya ihtiyaç duyan mağdurlar için alınacak önlemler aşağıda belirtilmiştir:
- (a) mağdur ile yapılacak görüşmelerin bu amaçla kullanılan ya da tasarlanan merkezlerde yapılması;
- (b) mağdur ile yapılacak görüşmelerin bu amaçla eğitilmiş profesyoneller tarafından yapılması;
- (c) Aksi, adaletin sağlıklı şekilde tesisi için gerekmedikçe, mağdurla yapılan bütün görüşmelerin aynı kişi tarafında gerçekleştirilmesi;
- (d) Cinsel şiddet, cinsel temelli şiddet ve yakın ilişkide şiddet mahkumları ile yapılacak görüşmelerde, eğer görüşme hakim ya da savcı tarafından gerçekleştirilmiyorsa, mağdurla aynı cinsiyetteki profesyonellerin tercih edilmesi
3. 22 (1) maddesinde tanımlanan, soruşturma sırasında özel korumaya ihtiyaç duyan mağdurlar için dava sürecinde alınacak önlemler aşağıda belirtilmiştir:
- (a) delil sunma dahil olmak üzere herhangi bir nedenle mağdur ile failinin görsel temasının iletişim teknolojilerinden faydalanılarak engellenmesi;
- (b) mağdurun mahkemeye gitmeden ifade vermesinin iletişim teknolojilerinden faydalanarak sağlanması;
- (c) Soruşturma kapsamında mağdurla yapılan görüşmelerde mağdurun özel hayatı ile ilgili gereksiz sorulardan kaçınılması;
- (d) Mağdurun davada yer almasının mahkemeye gitmeden sağlanması.

Madde 24

Çocuk mağdurların soruşturma sırasında korunma hakkı

1. Çocuk mağdurlar söz konusu olduğunda 23. Madde ile belirlenen önlemlerin yanı sıra aşağıda belirtilen tedbirler uygulanır:
- (a) suç soruşturmalarında çocukla yapılan bütün görüşmeler videoya kaydedilir ve bu kayıtlar soruşturma sırasında delil olarak kullanılabilir;
- (b) İlgili ceza adalet sisteminde mağdurun rolü nedeniyle soruşturma ve yargılama sürecinde çocuğun katılımı gerekliyse ve ulusal yasa gereğince kendisi ile çocuk mağdur arasında çıkar çatışması olması nedeniyle çocuğun ebeveynlik haklarını elinde bulunduran kişinin çocuğu yasal temsil hakkı elinden alınmış ya da çocuk yalnız ya da ailesinde ayrı ise, yetkili makam çocuk mağdura özel bir yasal temsilci atar.
- (c) çocuğun avukat tutma hakkının olduğu ve ulusal yasa gereğince kendisi ile

çocuk mağdur arasında çıkar çatışması olması nedeniyle çocuğun ebeveynlik haklarını elinde bulunduran kişinin, çocuğun yasal temsil hakkı elinden alındığı durumlarda, çocuğun kendi adına yasal tavsiye alma ve yasal temsilci tutma hakkı da bulunmaktadır. Bu maddenin ilk bendinin (a) fıkrasında belirtilen görüntü ve ses kaydı ile ilgili kurallar ulusal yasa çerçevesinde belirlenecektir.

2. Mağdurun yaşının belli olmaması ve mağdurun çocuk olduğunu gösteren belli nedenler olması durumunda, bu Direktifin amacı uyarınca, mağdur çocuk olarak kabul edilecektir.

BÖLÜM 5

DİĞER HÜKÜMLER

Madde 25

Görevlilerin eğitimi

1. Üye Ülkeler, polis memurları ve mahkeme görevlileri gibi mağdurla irtibat kurma olasılığı yüksek görevlilerin, yeterli seviyede hem genel hem de uzmanlık eğitimi alarak, mağdurların ihtiyaçları konusundaki farkındalıklarının artırılmasına yardımcı olmalarını ve mağdurlara tarafsız, saygılı ve profesyonel bir biçimde yaklaşmalarını sağlamalıdır.
2. Birliğin içindeki yargısal bağımsızlık ve yargı yapılarındaki farklılıklar saklı kalmak koşuluyla, Üye Ülkeler soruşturma kapsamında görev yapan hakim ve savcılarının eğitiminden sorumlu olan kişilere, hem genel hem de uzman eğitimi vererek, hakim ve savcıların mağdurların ihtiyaçları konusundaki farkındalıklarının artırılmasına yardımcı olma çağırısında bulunabilir.
3. Üye Ülkelerin yasal duruşlarının bağımsızlığı gözetilerek, Üye Ülkeler, avukatların eğitiminden sorumlu olan kişilere, hem genel hem de uzman eğitimi vererek, avukatların , mağdurların ihtiyaçları konusundaki farkındalıklarının artırılmasına yardımcı olma çağırısında bulunabilir.
4. Kamu hizmetleri ya da mağdur destek kurumlarının desteklenmesi yoluyla, Üye Ülkeler, mağdur desteği veren kurumların ve onarıcı hukuk hizmeti veren birimlerin uygun seviyede eğitim alarak, mağdurlara tarafsız, saygılı ve profesyonel bir biçimde yaklaşmalarını sağlamasını teşvik edebilir.
5. Yaptığı görev ve bu görevi yaparken mağdurla kurduğu iletişimin niteliği ve seviyesi dikkate alınarak, verilecek eğitimin hedefi, görevlilerin mağduru anlamasını kolaylaştırması ve mağdurlara tarafsız, saygılı ve profesyonel bir biçimde yaklaşılmasının sağlanması olmalıdır.

Madde 26

Hizmetler arasında işbirliği ve koordinasyon

1. Üye Ülkeler, mağdurların bu Direktifle ve ulusal yasalarıyla düzenlenen haklara erişiminin iyileştirilmesi amacıyla hizmetler arasında işbirliği kurulması için girişimde bulunacaklardır. Bu işbirliği, asgari olarak:
 - (a) en başarılı uygulamaların değişimini;
 - (b) bireysel davalarda danışmayı;
 - (c) doğrudan mağdurların hakları ile ilgili konulara Avrupa bilgi ağında yer verilmesi.
2. Üye Ülkeler, bu Direktifle düzenlenen haklar konusundaki farkındalığın artırılması ve dolayısıyla özellikle çocuk mağdurları ve cinsel temelli şiddet ve yakın ilişkide şiddet mağdurlarını hedef alan, ikinci kere ve defalarca aynı suçta, tehdit edilme ve bu suçla bağlantılı intikama maruz kalma riskinin düşürülmesi amacıyla, internetten de yararlanarak çeşitli faaliyetlerde bulunmalıdır. Bu gibi faaliyetler arasında ilgili sivil toplum kuruluşları ve diğer paydaşlar ile işbirliği halinde düzenlenecek bilgi ve farkındalık artırma kampanyaları, araştırma ve eğitim programları bulunmaktadır.

BÖLÜM 6

NİHAİ HÜKÜMLER

Madde 27

Aktarma

1. Üye Ülkeler bu Direktife uyum için gerekli yasaları, yönetmelikleri ve idari hükümleri 16 Kasım 2015 tarihine karar yürürlüğe sokmalıdır.
2. Üye Ülkelerin kabul edeceği bu hükümler bu Direktife atıfta bulunmalı ya da bu Direktifin resmi olarak yayınlanma gerekçelerine atıfta bulunmalıdır. Üye ülkeler bu atfın nasıl yapılacağına kendileri karar verecektir.

Madde 28

Veri ve istatistiki bilginin temin edilmesi

Üye Ülkeler, 16 Kasım 2017 tarihine kadar ve bu tarihten sonraki her üç yılda bir, mağdurların bu Direktifle düzenlenen haklara erişimini gösteren verileri komisyona sunacaklardır.

Madde 29

Rapor

Komisyon, Üye Ülkelerin, 8, 9 ve 23. Maddelerle açıklanan eylemler dahil olmak üzere bu Direktife hangi ölçüde uyduklarını ve gerekli ise hangi yasa teklifleriyle desteklediklerini değerlendiren bir rapor 16 Kasım 2017 tarihine kadar Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyine sunacaktır.

Madde 30

2001/220/JHA sayılı Konsey Çerçeve Kararının yerine geçmesi

Üye Ülkelerin bu Direktifi kabul etmek için bir araya gelmesi ile birlikte, kendi ülke yasalarına aktarmaları için öngörülen zaman sınırı ile ilgili yükümlülükler saklı kalmak üzere, bu direktif 2001/220/JHA sayılı Konsey Çerçeve Kararının yerine geçmiştir.

Üye Ülkelerin bu Direktifin kabul edilmesine katılmalarıyla birlikte, Çerçeve Kararına yapılan atıflar, bu Direktife yapılan atıflar olarak kabul edilecektir.

Madde 31

Yürürlüğe Girme

Bu Direktif, Avrupa Birliği Resmi Gazetesinde yayınlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Madde 32

Gönderme

Bu Direktif Anlaşmalar uyarınca Üye Ülkelere gönderme yapmaktadır.

25 Ekim 2012 tarihinde Strazburg'da imzalanmıştır

Avrupa Parlamentosu Adına
Başkan
M. SCHULZ

Konsey Adına
Başkan
A. D. MAVROYIANNIS